

Medycyna to najlepszy nauczyciel pokory

Są świetnymi lekarzami, walczą ze śmiercią o życie pacjentów. Ale muszą też stawać do walki z biurokracją. Tymczasem lista problemów, z którymi przychodzi mierzyć się zarządzającym szpitalami, nie skraca się. Najlepsi radzą sobie z tym doskonale

Prof. Aleksander Skotnicki przez 40 lat przeszedł wszystkie szczeble kariery: od wolontariusza po szefa Katedry Hematologii CMUJ w Krakowie

W styczniu 2013 roku prof. Aleksander Skotnicki, wybitny lekarz hematolog, transplantolog, na uroczystym spotkaniu w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego, które było poświęcone pamięci ofiar Holokaustu, opowiadał o losie więźniów obozu koncentracyjnego w Płaszowie wywiezionych do Auschwitz. Byli wśród nich artyści, między innymi Mieczysław Kościelniak, uczeń Józefa Mehoffera, członek ruchu oporu, który malował portrety współwięźniów i podobizny kompozytorów. Wśród obozowych prac

zachował się portret Chopina. Akwabela wisiała w sali prób obozowej orkiestry, by dodać więźniom otuchy. Oryginał obrazu prof. Skotnicki podarował w styczniu Muzeum UJ. Tak jak podarował życie wielu pacjentom.

Następca legendarnego prof. Juliana Aleksandrowicza (wybitnego internisty, hematologa, członka Armii Krajowej) został laureatem konkursu Profesjonalności Forbesa 2013 w województwie małopolskim. Profesor ratuje życie pacjentom, dodaje otuchy i kształci następców. Stworzył nowoczesny ośrodek leczenia nowotworowych chorób krwi oraz transplantacji szpiku, jest autorem blisko 300 publikacji i 12 książek.

Pytany o swoje największe osiągnięcie, profesor uśmiecha się. – To ciekawe pytanie – zastanawia się. – Za największe uważam pracę nieprzerwanie przez 40 lat w jednym budynku przy ul. Kopernika 17 w Krakowie: od wolontariusza, poprzez młodszego i starszego asystenta, po profesora, a także kierowanie kliniką 20 lat – wylicza szef Katedry Hematologii CMUJ oraz ordynator Kliniki Hematologii Szpitala Uniwersyteckiego.

Determinacja profesora doprowadziła do powstania grupy wybitnych lekarzy. Mają humanistyczne i holistyczne podejście do chorych, pracują na sprężynie wysokiej klasy.

FOT.: TOMASZ JAGODZIŃSKI

– Informacja o poważnej chorobie powinna być przekazywana pacjentowi stopniowo. Stopniowanie złych wiadomości wpływa na osłabienie reakcji emocjonalnych. Koniecznością jest pozostawienie chorym prawdziwej nadziei. Medycyna jest najlepszym nauczycielem pokory. To, czego boimy się najbardziej, to nie samej śmierci, ale umierania, bólu i cierpienia – dodaje profesor.

Czasem jednak system służby zdrowia pozbawia chorych nadziei w jednej chwili. Wystarczy wspomnieć zawrośnięcie z dostępem do leków onkologicznych w ubiegłym roku. Minister zdrowia zapewniał, że wszystko jest w porządku, a pacjenci czekali na leki.

Lista problemów, z którymi muszą się zmierzyć zarządzający szpitalami i klinikami, bynajmniej się nie skraca. Profesor Skotnicki wymienia w pierwszej kolejności limity w przyznawaniu środków na nowoczesne leczenie chorych, zwłaszcza tzw. terapii niestandardowej, czy ograniczenia w zatrudnieniu młodych lekarzy specjalizujących się w tak trudnej dziedzinie jak onkohematologia.

W Polsce odsetek chorujących na raka, których udaje się wyleczyć, wynosi 30 procent. Dla porównania, w Rumunii i Bułgarii – 60 procent. Choroba staje się coraz większym wyzwaniem. Według prognoz Światowej Organizacji Zdrowia w 2030 r. zachorowalność na raka na świecie wzrośnie aż o 75 procent. Główną przyczyną jest niezdrowy tryb życia. Już teraz z tą chorobą zmagają się w Polsce 450 tys. osób, w 2025 r. liczba ta ma przekroczyć 600 tysięcy.

Przybywa chorych dzieci. To im oddaje swój zapał i wiedzę nominowana wśród lekarzy z województwa dolnośląskiego prof. Alicja Chybicka, prezes Polskiego Towarzystwa Onkologii Dziecięcej, kierownik Katedry i Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej Akademii Medycznej we Wrocławiu, a także senator. Jest związana z fundacjami „Na ratunek dzieciom z chorobą nowotworową” oraz „Mam marzenie”. Blisko współpracuje z Jurkiem Owsikiem. Podczas ostat-

WYMOWNA STATYSTYKA

30
proc.

tylu chorych na raka udaje się wyleczyć w Polsce. Dla porównania, w Bułgarii i Rumunii ten odsetek wynosi 60

niego festiwalu Przystanek Woodstock przestrzegając młodzież przed rakiem.

– Ważny jest zdrowy tryb życia. Nie warto skupiać się na biegu po karierę i pieniądze – uważa pani profesor.

W leczeniu nowotworów ogromne znaczenie ma wczesna diagnostyka. A ta najwyraźniej szwankuje.

– Zaledwie 8 proc. dzieci trafia do nas w pierwszym stadium choroby, to niewiele. Nie rozumiem, dlaczego lekarze pierwszego kontaktu oszczędzają na skierowaniu na morfologię – zastanawia się prof. Chybicka.

W jej ocenie niepotrzebnie ograniczono dostęp do pediatrów poprzez oddanie opieki nad najmłodszymi le-

karzom rodzinnym. Zwłaszcza że statystyki są zatrważające. Ryzyko śmierci dziecka poniżej 15. roku życia w Polsce jest o 40 proc. wyższe niż średnio w krajach Unii Europejskiej.

Najmłodszymi zajmuje się również dr Krzysztof Szmyd, kierownik wrocławskiego hospicjum dla dzieci, wiceprezes Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci. Doktor nauk medycznych, pediatra, specjalista medycyny paliatywnej, pracownik Kliniki Transplantologii Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej został laureatem konkursu „Forbesa” na Dolnym Śląsku. Na co dzień zderza się z wyjątkowo dramatycznymi historiami. Opiekuje się pacjentami po leczeniu onkologicznym i ofiarami nieszczęśliwych wypadków.

– Ta praca zmusza nas do patrzenia na świat z trochę innej perspektywy. Trzeba się otworzyć na radości dnia codziennego – opowiada dr Szmyd.

Prof. Jacek Jassem, doświadczony onkolog, nominowany w konkursie na Pomorzu, aby odreagować zawodowe wyzwania, przynajmniej raz w roku rusza z przyjaciółmi na survivalową wyprawę. Jego główne zainteresowania zawodowe dotyczą raka płuc, piersi, głowy i szyi. Kierownik Kliniki Onkologii i Radioterapii Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego uważa, że trzeba pozbawić onkologię atmosfery strachu i beznadziejności, a także zachęcić do dbania o własne zdrowie.

– Oraz o psychikę – podpowiada prof. Krystyna de Walden-Gałuszko, psychoonkolog, laureatka konkursu na Pomorzu. W swojej karierze zawodowej była m.in. kierownikiem Zakładu Medycyny Paliatywnej Akademii Medycznej w Gdańsku oraz konsultantem krajowym ds. medycyny paliatywnej. Jest również prezesem Polskiego Towarzystwa Psychoonkologicznego w Gdańsku, współtworzyła bezpłatną infolinię onkologiczną. 📞

Maria Trepieńska

LAUREACI

DOLNOŚLĄSKIE

1. dr Krzysztof Szmyd
2. prof. dr hab. Alicja Chybicka
3. dr hab. Jan Godziński

MAŁOPOLSKIE

1. prof. dr hab. Aleksander B. Skotnicki
2. prof. dr hab. Zbigniew Chłap
3. dr hab. Jolanta Goździk

MAZOWIECKIE

1. prof. dr hab. Hanna Wilmowska-Pietruszyńska
2. prof. dr hab. Henryk Skarzyński
3. prof. dr hab. Zbigniew Czernicki

POMORSKIE

1. prof. dr hab. Krystyna de Walden-Gałuszko
2. dr Aleksandra Modlińska
3. dr Kamil Drucis

WIELKOPOLSKIE

1. prof. dr hab. Jerzy Stefaniak
2. dr Anna Jakrzewska-Sawińska
3. dr Norbert Rehlis